
Застосування вікі-технології у формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей

Микола Філіпп'єв

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського, Миколаїв, Україна

ORCID 0009-0001-6147-239X

Для цитування цієї статті:

Філіпп'єв Микола. Застосування вікі-технології у формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей. International Science Journal of Education and Linguistics. Vol. 2, No. 6, 2023, pp. 16-25. doi: 10.46299/j.isjel.20230206.03.

Надійшла до редакції: 09 жовтня 2023 р.; **Схвалено:** 15 листопада 2023 р.;

Опубліковано: 01 грудня 2023 р.

Анотація. Стаття розкриває способи застосування вікі-технологій у формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей закладів вищої освіти. У статті аналізуються властивості та функції вікі-технологій у навчанні іноземних мов, представлено алгоритм формування граматичних навичок студентів в умовах дистанційного навчання. Сформульовано номенклатуру граматичних навичок студентів, що формуються на основі використання вікі-технологій. Виділено три етапи формування граматичних навичок. Визначено, що стратегія формування граматичних навичок студентів реалізується під час виконання вікі-проектів, що передбачає їх структуровану етапність: знайомство із сутністю методу проектів; інтернет-дискусія про забезпечення безпечної роботи в інтернеті; обговорення алгоритму виконання індивідуальних та групових інтернет-проектів; тренувальна робота на платформах; вивчення граматичного матеріалу засобами онлайн-платформ; визначення теми проекту; вивчення вимог щодо реалізації проекту та його оформлення; пошукова робота; індивідуальна та спільна робота студентів у проекті; створення письмового висловлювання встановленого зразка на онлайн-платформі; оцінювання студентами участі у проектній діяльності, самооцінка та рефлексія; оцінка викладачем проекту. Проекти узагальнюють та систематизують граматичні навички студентів, їх навички з орфографії, пунктуації, стилістики, культури мови, удосконалюють вміння сприймати та створювати тексти. Встановлено, що оптимальним для формування граматичних навичок на заняттях з англійської мови є комплекс проектів (короткі та середньої тривалості): дослідницькі та творчі вікі-проекти, які дають можливість викладачеві обирати оптимальний спосіб навчання студентів граматичних структур.

Ключові слова: вікі-технології, вікі-проекти, граматичні навички, дистанційне навчання, інтернет проекти, інформаційні та комунікативні технології, навчання іноземної мови.

---

1. Вступ

Дидактичні функції сучасних інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ) – це зовнішні прояви засобів ІКТ, які використовуються в навчально-виховному процесі для реалізації поставлених цілей. При розробці методики навчання іноземної мови особливе значення набуває розробка методичних функцій конкретних ІКТ, що свідчать про використання даних технологій для досягнення мети навчання іноземної мови – формування компонентів іншомовної комунікативної компетенції.

Вікі-технологія виступає однією з технологій Інтернету нового покоління Веб 2.0 з притаманними їй дидактичними властивостями ІКТ, які можуть використовуватися для розвитку граматичних навичок студентів.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є формування граматичних навичок студентів.

Предмет дослідження складають зміст та технологія формування граматичних навичок студентів молодших курсів філологічних спеціальностей в умовах дистанційного навчання на основі використання вікі-технологій.

3. Мета та задачі дослідження

Метою статті є дослідження шляхів застосування вікі-технологій для формування граматичних навичок студентів.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

- схарактеризувати дидактичні властивості та функції вікі-технологій у навчанні іноземних мов;
- визначити номенклатуру граматичних навичок студентів, що формуються на основі вікі-технологій;
- описати алгоритм формування граматичних навичок студентів на основі вікі-технологій.

4. Аналіз літератури

У методичній літературі існує невелика кількість досліджень, присвячених використанню вікі-технологій у навчанні іноземної мови.

Всебічний розгляд отримали різні аспекти навчання граматиці студентів мовних спеціальностей (О. Вовк [1], І. Задорожна [2], В. Осідак [3], О. Орловська [4], Н. Складенко [5] та ін.).

Окремі питання використання дистанційних технологій у процесі викладання іноземної мови висвітлено у праці С. Буленок та Л. Коваленко [6]. Н. Добровольська [7] досліджувала питання формування іншомовних граматичних навичок студентів мовних вузів за допомогою мультимедійних програм. В. Олійник [8] вивчала можливості використання інноваційних технологій дистанційного навчання іноземної мови. О. Сошко проаналізувала використання блог-технологій у процесі викладання іноземних мов.

Лінгвістичний аспект проблеми знайшов своє відображення у працях S. Chung [10], C. Gao [11], D. Larsen-Freeman [12], R. Rukminingsih [13], H. Widodo [14].

Вивчення вищезазначених джерел свідчить, що немає єдиного погляду на природу і структуру граматичної навички. Умови формування граматичних навичок із застосування інформаційно-комунікативних технологій визначаються по-різному, а номенклатура способів формування граматичних навичок варіюється.

У зв'язку з цим потрібне подальше вивчення проблеми формування граматичних навичок студентів в умовах дистанційного навчання.

5. Методи дослідження

Методами дослідження є загальнонаукові методи системного та комплексного аналізу. Загальнонаукові, міждисциплінарні та спеціально-педагогічні способи пізнання використовувалися у роботі з урахуванням специфіки їх застосування у ЗВО. Серед конкретних методів проведення дослідження слід виділити теоретичний аналіз наукової літератури, компаративний метод (співставлення та узагальнення джерел та літератури щодо

проблеми дослідження), процедури пояснення, метод опису, структурний, структурно-функціональний та комунікативний методи, педагогічне моделювання.

6. Результати дослідження

Поява першого сервісу «ВІКІ» завдячує програмісту У. Каннінґему. У 1995 році вчений розробив першу в історії вікі-мережу для внутрішнього користування як бази даних. У 2000 році в Інтернеті з'явилася перша у світі мережева енциклопедія «Вікіпедія» (wikipedia.com). Ця енциклопедія розміщувалася на сервісі «ВІКІ», звідси й відповідна назва. Її особливість полягає в авторстві матеріалів, що розміщуються. Автором статті чи фрагменту статті може стати будь-який зареєстрований користувач. Він може також коригувати інформацію у будь-яких інших статтях. На думку авторів проекту, через таке коригування та «шліфування» інформації може бути створений унікальний універсальний інформаційно-довідковий ресурс, який відрізняється повнотою інформації, її достовірністю та надійністю.

Науковці виділяють наступні характеристики вікі-технології: а) можливість вносити зміни на сайті, не використовуючи додаткового програмного забезпечення; б) присутність безлічі авторів з різними точками зору; в) нелінійна структура подачі матеріалу, яка побудована на гіперпосиланнях; г) можливість миттєво вносити виправлення та зміни до матеріалу; д) можливість порівняння матеріалу до та після коригування, а також повернення до більш ранньої версії статті; е) швидке коригування неробочих посилань [15].

Визначимо дидактичні властивості та функції вікі-технологій у навчанні іноземних мов.

Першою дидактичною властивістю вікі-технології є можливість кільком користувачам працювати з одним спільним документом через мережу Інтернет. Перебуваючи на необмеженій відстані один від одного, студенти можуть брати участь у груповій роботі щодо спільного виконання мовних чи культурознавчих проектів. Ця дидактична властивість дозволяє повною мірою реалізувати педагогічну технологію «навчання у співпраці». При формуванні граматичних навичок така дидактична властивість зможе дозволити студентам колективно працювати над створенням письмових робіт (різних типів есе, оповідань) з використанням необхідних граматичних структур [15, с.140-143].

Другою дидактичною властивістю вікі-технології є нелінійність. На відміну від блогів, чату, веб-форуму, де інформація розміщується хронологічно, не дозволяючи учасникам проекту вносити зміни або доповнення до документу, вікі-технологія дозволяє всім учасникам проекту робити свої додавання, коригування, зміни до загального вікі-документу. Ця дидактична властивість дозволяє організувати колективну навчальну роботу зі створення спільного продукту. Цим загальним продуктом проектної діяльності є есе або розповідь з використанням граматичних структур, що вивчаються. Отже, якщо перша дидактична властивість – організаційного характеру, друга (нелінійність) – технологічного [15, с. 144].

Третьою дидактичною властивістю вікі-технології є можливість доступу до історії створення документу. На основі цієї властивості викладач здійснює моніторинг позааудиторної самостійної діяльності студентів. Викладач може бачити, хто зі студентів та коли додав (видав) яку інформацію. Ця дидактична властивість дозволяє викладачеві бачити, хто зі студентів у якому обсязі використовував граматичні конструкції, при написанні письмової роботи [15, с. 146-148].

Описані дидактичні властивості є основою розробки алгоритму формування граматичних навичок мовлення студентів з урахуванням вікі-технології.

Визначимо номенклатуру граматичних навичок студентів, що формуються на основі вікі-технології:

1. *Продуктивні граматичні навички мови*: утворювати граматичні форми відповідно до змісту висловлювання; вибирати та вживати граматичну форму залежно від ситуації спілкування; формулювати граматичні правила з опорою на схему, таблицю, мовний зразок, пояснення викладача; варіювати граматичне оформлення висловлювання за зміни комунікативного наміру; перекладати граматичні явища рідною мовою; пояснювати

граматичні помилки як самостійно, так і з допомогою викладача; розрізняти граматичне оформлення письмових текстів.

2. *Рецептивні граматичні навички мови*: впізнавати та виділяти з потоку мовлення граматичні конструкції та співвідносити їх з певним смисловим значенням; диференціювати граматичні явища в потоці мови за формальними ознаками; розрізняти подібні за формою граматичні явища; прогнозувати граматичну форму слова, фрагмента тексту; встановлювати значення слова як члена речення (підмет, присудок тощо); визначати граматичне значення слова; визначати структуру простого та складного речення; встановлювати логічні, часові, причинно-наслідкові, підрядні відносини та зв'язки між частинами речення.

Номенклатура граматичних навичок студентів, що формуються на основі вікі-технології, свідчить про те, що, незважаючи на продуктивний характер навчальної діяльності студентів, у процесі навчання формуватимуться як продуктивні, так і рецептивні граматичні навички. Рецептивні граматичні навички формуються у процесі читання фрагментів спільної письмової роботи, які створюють учасники вікі-проекту.

Слід зазначити, що загалом номенклатура граматичних навичок є універсальною незалежно від рівня володіння іноземною мовою. Відмінність полягатиме у змісті навчання граматичній стороні мови, тобто у конкретному наповненні граматичним матеріалом зазначених навичок.

При розробці алгоритму формування граматичних навичок студентів на основі вікі-технології необхідно керуватися двома основними моментами: основними етапами формування граматичних навичок і дидактичними властивостями та методичними функціями вікі-технології.

Три етапи формування граматичних навичок взято за основу для розробки алгоритму формування граматичних навичок студентів на основі вікі-технології: орієнтовно-підготовчий, стереотипно-ситуативний та варіювально-ситуативний.

На першому етапі відбувається ознайомлення з матеріалом та первинні дії. На другому – автоматизація постійних компонентів дії у тотожних та аналогічних ситуаціях, а на третьому – подальша автоматизація дії у різноманітних ситуаціях.

Наведемо алгоритм формування граматичних навичок студентів на основі вікі-технології в умовах дистанційного навчання.

Етап 1. Передпроектний.

Крок 1. Знайомство із сутністю методу проектів.

Функції викладача	Функції студентів
Надання інформації про теоретичні засади та практичне застосування методу проектів в умовах дистанційного навчання іноземної мови; моніторинг сприйняття та розуміння.	Оволодіння сутністю методу проектів в умовах дистанційного навчання іноземної мови.

Крок 2. Інтернет-дискусія на тему «Забезпечення безпечної роботи в інтернеті. Нетикет»

Функції викладача	Функції студентів
Організація та проведення роз'яснювальної бесіди щодо теми; перевірка наявності у студентів обізнаності про кібербезпеку та толерантність при спілкуванні у мережі Інтернет.	Активна взаємодія з викладачем та іншими студентами під час заняття; готовність та відкритість до зміни свого ставлення до забезпечення власної кібербезпеки, а також допомоги іншим учасникам проектної діяльності у збереженні сприятливої атмосфери співробітництва в Інтернеті.

Крок 3. Обговорення алгоритму виконання індивідуальних та групових інтернет-проектів

Функції викладача	Функції студентів
Обґрунтування ходу проектної діяльності відповідно до вимог та термінів виконання.	Прийняття та дотримання встановленого алгоритму дій щодо реалізації проектної діяльності.

Крок 4. Тренувальна робота на платформах pbworks.com (вікі-технологія) та blogger.com (блог-технологія)

Функції викладача	Функції студентів
Пояснення технічних та змістовних аспектів використання платформ pbworks.com та blogger.com; організація пробних занять.	Вивчення технічних та змістовних аспектів використання платформ pbworks.com та blogger.com; участь у пробних заняттях.

Етап 2. Вивчення.

Крок 5. Вивчення граматичного матеріалу засобами онлайн-платформ.

Функції викладача	Функції студентів
Вибір та організація навчального матеріалу відповідно до змісту навчання; перевірка розуміння граматичних явищ; коригування сприйняття студентами нового навчального матеріалу.	Оволодіння граматичним матеріалом під контролем викладача; своєчасне інформування викладача про труднощі у розумінні граматичних правил.

Етап 3. Практичний.

Крок 6. Визначення теми проекту.

Функції викладача	Функції студентів
Обговорення зі студентами тем майбутніх проектів.	Вибір тем майбутніх проектів; усвідомлення індивідуальної та групової відповідальності за якість фінального продукту.

Крок 7. Вивчення вимог щодо реалізації проекту та його оформлення

Функції викладача	Функції студентів
Онайомлення студентів із критеріями оцінки проектів.	Знайомство студентів із критеріями оцінки проектів .

Крок 8. Пошукова робота

Функції викладача	Функції студентів
Моніторинг навчально-пізнавальної діяльності студентів.	Здійснення пошуку інформації на тему в мережі Інтернет.

Крок 9. Індивідуальна та спільна робота студентів у проекті

Функції викладача	Функції студентів
Моніторинг навчально-пізнавальної діяльності студентів	Індивідуальна та групова робота студентів над написанням спільної роботи (есе на базі вікі-технології або блог-технології) або мережевого обговорення (коментарів на базі блог-технології); написання чорнової версії письмової роботи (есе на базі вікі-технології або блог-технології)

Крок 10. Створення письмового висловлювання встановленого зразка на онлайн-платформі

Функції викладача	Функції студентів
Моніторинг навчально-пізнавальної діяльності студентів.	Створення та розміщення на онлайн-платформі письмової роботи.

Етап 4. Оцінний.*Крок 11. Оцінювання студентами участі у проектній діяльності, самооцінка та рефлексія.*

Функції викладача	Функції студентів
Моніторинг оцінювання студентами участі у проектній діяльності; організація рефлексії студентів .	Оцінка роботи один одного; самооцінка; рефлексія.

Крок 12. Оцінка викладачем проекту.

Функції викладача	Функції студентів
Оцінка виконаного студентами проекту (есе чи інтернет-дискусії).	Ознайомлення з оцінкою проектів.

Алгоритм формування граматичних навичок студентів на основі реалізації іншомовних інтернет-проектів розроблено для дистанційної форми навчання. Залежно від досвіду участі студентів у мовних інтернет-проектах, деякі етапи можуть бути опущені. Зокрема, чотири кроки допроектного етапу можуть бути скорочені до 1-2 – пояснення цілей проекту та обговорення роботи з конкретною інтернет-платформою. Також кроки 9-10 практичного етапу можуть бути розширені та деталізовані залежно від мети проекту та обраної інтернет-платформи.

Інтернет-проекти на основі вікі-технологій носять інтерактивний характер навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Схарактеризуємо комплекс проектів, що використовуються у процесі формування граматичних навичок студентів молодших курсів.

Інформаційні Інтернет-проекти передбачають репродуктивно-продуктивну діяльність студентів: збір, систематизація та усне відтворення інформації. У процесі виконання проекту формується інтелектуальне мислення, розширюється обсяг знань з англійської мови, вміння та навички володіння ресурсами мовлення. Інформаційні проекти можуть бути індивідуальними, колективними та міжпредметними. Кінцевим продуктом таких проектів є презентація.

Дослідницькі проекти максимально наближені до наукових досліджень та включають: визначення актуальності дослідження, предмета та об'єкта дослідження, цілі, чітке структурування роботи, статистичну обробку даних, обґрунтування результатів дослідження та перспектив подальшого дослідження. Можливими темами для вікі-проектів можуть бути такі теми: "*Etiquette of verbal communication in English*", "*Youth English slang* " тощо.

Формуванню граматичних навичок, наприклад, сприяє виконання вікі-проекту "*History of English words*". Перед виконанням проекту викладач інформує студентів про критерії вибору лексики, яку необхідно проаналізувати: етимологічний аналіз, підбір докорінних слів, синонімів, антонімів тощо. Обирається керівник авторського колективу, який спрямовує роботу однокурсників, а також редактора, коректорів та художників. Продуктом проекту може бути збірка текстів із лексикології або складання термінологічного словника. Подібні завдання вимагають організованої самостійної роботи студентів, розумової активності, вміння працювати із джерелами. У цьому випадку проект спрямований на вирішення мовних завдань: пошук нової інформації, спільну роботу в парах чи групі. Проект забезпечує зв'язок навчання з реальними умовами спілкування мовою, що вивчається.

У процесі підготовки проекту можуть використовуватися інтерактивні завдання випереджувального характеру: *"Do you know that..."*, *"Search for a grammatical structure"*, які передбачають роботу з додатковою літературою (побудова схем, таблиць), що сприяє формуванню граматичних навичок. Результатом проекту може бути буклет та презентація проекту.

Колективні дослідницькі вікі-проекти вимагають диференційованого підходу до його учасників при розподілі завдань на різних етапах роботи.

Врахування особливостей проекту дозволяє збільшити обсяг теоретичного вивчення граматичних явищ. Наприклад, при вивченні складних граматичних структур студенти краще розуміють матеріал, коли їм пропонують скласти хрестоматію граматичних структур на основі аналізу їх вживання у науково-популярних виданнях інтернет ресурсів. Завдання ускладнюються в міру виконання проекту: від пошуку певних граматичних структур до їх самостійного складання чи трансформації вже знайдених.

Для реалізації вікі-проектів необхідно підбирати тексти різної тематики: суспільно-політичні, країнознавчі, культурологічні та професійно-орієнтовані. Використання текстів різних стилів сприяє розвитку граматичних навичок побудови текстів та розширює спектр комунікативних можливостей студентів.

Творчі проекти на заняттях з англійської мови характеризуються спонтанністю на початковій стадії: студенти вносять свої корективи до сценарію, виявляючи творчі здібності. Рольові чи ігрові проекти є видом творчих проектів. Результатом творчого проекту є дискусія-самоаналіз проектної діяльності групи студентів. Наприклад, у проекті *"My TV program"* на основі застосування медіа-технологій використовуються різні види діяльності студентів, які дають підстави розглядати такий проект як інтегрований із інформаційно-дослідницьким або інформаційно-творчим.

Для оцінювання проектів використовують такі критерії: усвідомлення кожним учасником значущості та актуальності проблеми, що вирішується; коректність методів дослідження; індивідуальна активність студентів; колективність прийняття рішень та кооперація; залучення до здійснення проекту знань з інших дисциплін; доказовість та аргументованість вирішення проблеми; грамотність в оформленні результатів проекту; вміння вести дискусію та представляти аргументи.

Наприклад, у проекті *"Vacancies"* студенти беруть участь у конкурсі на вакантну посаду. Проект передбачає роботу з газетними оголошеннями, складанням та правильним оформленням резюме та рекомендаціями. Велика увага приділяється співбесіді під час проходження інтерв'ю, передбачається вивчення традицій, правил і норм поведінки англомовних країн.

У процесі виконання проекту студенти самостійно виділяють із професійної ситуації проблему, поділяють її на декілька менших проблем, досліджують їх зв'язки, висувають гіпотези та пропонують шляхи їх вирішення, потім повертаються до основної проблеми, пропонуючи шляхи для вирішення основної проблеми.

Захист проектів здійснюється у невеликих робочих групах. Такий творчий проект набуває форми дидактичної гри. Під час підготовки проекту тренується потрібна термінологія, граматичний матеріал, без якого важко сформулювати висловлювання.

Змістовним наповненням діяльності студентів у творчому проекті може бути інтерпретація тексту, твір на морально-етичну чи суспільно-політичну тему.

Робота над проектом завершується обґрунтуванням розуміння ключового питання письмово. У письмовій роботі процес мислення стає очевидним та доступним для аналізу викладачем. Кожен індивідуально готується до захисту своєї роботи, що є необхідною складовою методу вікі-проекту.

Таким чином, проект узагальнює та систематизує граматичні навички студентів, їх навички з орфографії, пунктуації, стилістики, культури мови, удосконалює вміння сприймати та створювати текст.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Подальше дослідження проблеми формування граматичних навичок студентів за допомогою Інтернет технологій може здійснюватися шляхом створення професійно-орієнтованого змісту мультимедійних програм.

8. Висновки

У статті розглянуто способи застосування вікі-технологій у формуванні граматичних навичок студентів мовних спеціальностей ЗВО.

Визначено властивості та функції вікі-технологій у навчанні іноземних мов: публічність, нелінійність, можливість доступу до історії створення документу, мультимедійність, гіпертекстова структура.

Дидактичні властивості вікі-технологій стали основою розробки алгоритму формування граматичних навичок студентів в умовах дистанційного навчання.

Сформульовано номенклатуру граматичних навичок студентів, що формуються на основі використання вікі-технологій: продуктивні та рецептивні граматичні навички. Виділено три етапи формування граматичних навичок: орієнтовно-підготовчий, стереотипно-ситуативний та варіовально-ситуативний.

Стратегія формування граматичних навичок студентів реалізується під час виконання вікі-проектів, що передбачає їх структуровану етапність: знайомство із сутністю методу проектів; інтернет-дискусія на тему «Забезпечення безпечної роботи в інтернеті»; обговорення алгоритму виконання індивідуальних та групових інтернет-проектів; тренувальна робота на платформах; вивчення граматичного матеріалу засобами онлайн-платформ; визначення теми проекту; вивчення вимог щодо реалізації проекту та його оформлення; пошукова робота; індивідуальна та спільна робота студентів у проекті; створення письмового висловлювання встановленого зразка на онлайн-платформі; оцінювання студентами участі у проектній діяльності, самооцінка та рефлексія; оцінка викладачем проекту.

Проекти узагальнюють та систематизують граматичні навички студентів, їх навички з орфографії, пунктуації, стилістики, культури мови, удосконалюють вміння сприймати та створювати тексти.

Зазначимо, що оптимальним для формування граматичних навичок на заняттях з англійської мови є комплекс проектів (короткі та середньої тривалості): дослідницькі та творчі вікі-проекти, які дають можливість викладачеві обирати оптимальний спосіб навчання студентів граматичних структур.

Список літератури:

- 1) Вовк, О.І. (2008). Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання: дис. ...канд.пед.наук: 13.00.02. Київ.
- 2) Задорожна, І. (2012). Методика організації самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з оволодіння граматичною компетенцією. Педагогічні науки, Випуск 1.31, 83-95.
- 3) Осідак, В.В. (2002). Комплексний контроль рівня сформованості англомовної граматичної компетентності майбутніх філологів: дис. ... канд.пед.наук: 13.00.02. Київ.
- 4) Орловська, О.В. (2012). Формування граматичних навичок у студентів філологічних спеціальностей у процесі вивчення практичної граматики. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», 6, 114-117.
- 5) Скляренко, Н.К. (1992). Типологія вправ в інтенсивному навчанні іноземних мов. Гуманістичні аспекти лінгвістичних досліджень і методики викладання іноземних мов: Збірник наукових праць, 9-14.

6) Буленок, С., Коваленко, Л. (2022). Використання дистанційних технологій у процесі навчання граматиці іноземної мови студентів немовного ВНЗ // Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т., 15-17.

7) Добровольська, Н.Л. (2023). Формування іншомовних граматичних навичок у студентів мовних вузів за допомогою мультимедійних програм. Вісник науки та освіти, 4 (10), 437-447.

8) Олійник, В. О. (2014). Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ. Лінгвістичні дослідження, 38, с. 238–246.

9) Сошко, О. (2022). Використання блог-технологій для формування комунікативної компетенції студентів. Використання дистанційних технологій у процесі навчання граматиці іноземної мови студентів немовного ВНЗ. «Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов». Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 78-90.

10) Chung, S.F. (2006). A communicative approach to teaching grammar: theory and practice. The English Teacher, XXXIV, 33-50.

11) Gao, C.Z. (2001). Second language learning and the teaching grammar. Education, 2, 326-336.

12) Larsen-Freeman, D. (2015). Thinking allowed. Research into practice: Grammar learning and teaching. Lang. Teach, 48 (2), 263-280.

13) Rukminingsih, R. (2015). Assessing grammar by using communicative activities to employ students' skill and ability to use English. Trends and Issues on Teaching and Education, 1, 502-508.

14) Widodo, H.P. (2006). Approaches and procedures for teaching grammar. English teaching: Practice and Critique, 5 (1), 122-141.

15) Сисоєв, П.В. (2013). Вікі-технологія навчання іноземної мови. Мова і культура, 3 (23), 140-152.

Application of wiki technologies in the formation of grammar skills of language students

Mykola Filippiev

Department of German philology, V. O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv, Ukraine
ORCID 0009-0001-6147-239X

Abstract: The article is devoted to the problem of teaching the grammatical side of English at the initial stage of university education. The formation of strong grammatical skills ensures full-fledged speech interaction, and therefore is one of the most important tasks in teaching foreign language communication. Of particular importance in the process of forming grammatical skills is the use of distance learning technologies, which take into account both the specifics of speech, as well as the age characteristics of students. The research describes the methods of using wiki technologies in the formation of grammatical skills of students. The properties and functions of wiki technologies in teaching foreign languages are determined: publicity, non-linearity, the possibility of accessing the history of document creation, multimedia, hypertext structure. The didactic properties of wiki technologies became the basis for the development of an algorithm for the formation of students' grammatical skills in distance learning. The set of students' grammatical skills formed on the basis of the use of wiki technologies is formulated: productive and receptive grammatical skills. Three stages of grammatical skills' formation are distinguished. The strategy of forming students' grammatical skills is implemented during wiki projects, which involve their structured stages: familiarization with the essence of the project method; Internet discussion on the topic "Ensuring safe work on the Internet. Netiquette"; discussion of the algorithm for the implementation of individual and group Internet projects; training work on platforms; studying grammatical material using online platforms; discussing the topic of the project; studying of the requirements for the implementation of the project and its design; search work; individual and joint work of students in the project; creation of a written statement of the established sample on the online platform; assessment by students of

participation in project activities, self-assessment and reflection; evaluation by the teacher. The methodological structure is described in the projects: "Etiquette of verbal communication in English", "Youth English slang", "History of English words". Projects generalize and systematize students' grammatical skills, their skills in spelling, punctuation, stylistics, language culture. It improves the students' ability to perceive and create texts. Research and creative wiki projects give a teacher an opportunity to choose the optimal way of teaching students grammatical structures based on competence and person-oriented approaches. The development of exercises' sets for the formation of other language mechanisms functioning in the grammatical aspect of speech can be considered as promising directions for further research of the problem.

Keywords: wiki-technologies, wiki-projects, Internet projects, grammar skills, distance learning, information and communication technologies, teaching foreign languages.
